

1 Aké sú druhy lehôt v občianskoprávných konaniach?

Z procesného hľadiska je procesná lehota vo všeobecnosti časový interval, v rámci ktorého sa musia vykonať určité procesné úkony alebo naopak, ich vykonanie je zakázané. Otázka lehôt je upravená v článkoch 180 až 186 zákona č. 134/2010 Občianskeho súdneho poriadku v znení zmien a doplnení (ktorý nadobudol účinnosť 15. februára 2013).

V súvislosti s rôznymi druhmi lehôt uplatniteľných v občianskoprávnom konaní sú všetky lehoty klasifikované podľa spôsobu, akým sú definované ako zákonné, sudcovské alebo konvenčné lehoty (bez ohľadu na ich povahu). Zákonné lehoty sú tie, ktoré sú výslovne ustanovené zákonom a sú v zásade pevne stanovené, takže ich sudca alebo účastníci konania nemôžu skrátiť alebo predĺžiť (napríklad päťdňová lehota na doručenie predvolania). Zákon výnimočne umožňuje predĺženie alebo skrátenie určitých zákonných lehôt. Sudcovské lehoty sú tie, ktoré počas riešenia vecí súd stanoví na dostavenie sa účastníkov konania, na vypočutie svedkov, na správu iných dôkazov, t. j. dokumentov, znaleckých posudkov atď. Konvenčné lehoty sú tie, ktoré si môžu účastníci konania stanoviť počas súdnych konaní bez toho, aby bolo potrebné schválenie súdneho orgánu.

V závislosti od ich druhu sú procesné lehoty záväzné (prekluzívne) a zakazujúce (odkladné), pričom prvé sú tie, v rámci ktorých sa musí vykonať určitý procesný úkon (napr. lehoty, v rámci ktorých sa musí podať – odvolanie, druhé odvolanie atď.), zatiaľ čo pri zakazujúcich zákon zakazuje vykonanie akýchkoľvek procesných úkonov v rámci lehôt.

Ďalšie kritérium klasifikácie lehôt súvisí so sankciou uplatniteľnou v prípade ich nedodržania, pričom lehoty sú absolútne a relatívne. Nedodržanie absolútnych lehôt v konečnom dôsledku ovplyvní platnosť procesných úkonov, zatiaľ čo nedodržanie relatívnych lehôt, aj keď nemusí nevyhnutne znamenať neplatnosť procesných úkonov, môže viesť k uplatneniu disciplinárnych alebo finančných sankcií voči vinnému účastníkovi konania (lehota na rozhodnutie, lehota na prípravu a pod.).

Napokon v súvislosti s ich trvaním môžu byť lehoty vyjadrené v hodinách, dňoch, týždňoch, mesiacoch a rokoch. Táto klasifikácia je stanovená v článku 181 Občianskeho súdneho poriadku. Okrem toho existujú osobitné prípady, keď zákon presne nestanovuje určité druhy lehôt (hodinu, deň a pod.), ale časový okamih ukončenia procesného úkonu (napríklad v prípade námietky proti výkonu rozhodnutia, ktorú možno podať do posledného vykonateľného úkonu), alebo v stanovených ustanoveniach uvádza, že úkon by sa mal vykonať „bezodkladne“ alebo „čo najskôr“ alebo „naliehavo“.

2 Zoznam jednotlivých dní, ktoré sa považujú za dni pracovného pokoja v zmysle nariadenia (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971.

Podľa rumunského práva sú dni pracovného pokoja všetky soboty a nedele spolu so štátnymi sviatkami (Deň nezávislosti – 1. december, Sviatok práce – 1. máj) a významnými náboženskými sviatkami (Vianoce – 25. a 26. december, Veľká noc – dva dni a Turíce – jeden deň v závislosti od kalendárnych dní, Nanebovzatie Panny Márie – 15. august, sviatok sv. Ondreja – 30. november), Nový rok – 1. a 2. január.

3 Aké sú všeobecné pravidlá, ktoré sa vzťahujú na lehoty jednotlivých občianskoprávných konaní?

Platné pravidlá týkajúce sa lehôt sú stanovené v článkoch 180 až 186 Občianskeho súdneho poriadku.

4 Ak sa nejaký úkon alebo formalita musia vykonať v rámci stanovenej lehoty, kedy začína táto lehota plynúť?

Každá lehota má začiatok a koniec plynutia lehoty vrátane dĺžky trvania.

Pokiaľ ide o začiatok plynutia lehoty, v článku 184 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že lehoty začínajú plynúť odo dňa oznámenia procesných úkonov, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak.

Existujú však prípady, keď sa oznámenie procesného úkonu stanoveného ako začiatok plynutia lehôt môže nahradiť inými rovnocennými procesnými úkonmi (v prípadoch rovnocennosti). To znamená, že oznámenie procesného úkonu, ktoré je začiatkom plynutia lehoty, sa v niektorých prípadoch nahradí inými konaniami, ktoré sú začiatkom lehoty (napríklad žiadosťou o oznámenie procesných úkonov protistrane, podaním odvolania alebo oznámením exekučného príkazu).

Výnimkou zo všeobecného pravidla sú aj prípady, v ktorých lehoty začínajú plynúť od iných okamihov ako od oznámenia, konkrétne od rozhodnutia (zistenia, že uplynula premlčacia lehota, doplnenia rozsudku); od okamihu uznania dôkazov (na predloženie potrebných súm alebo zoznamu svedkov do piatich dní), od zverejnenia určitých dokumentov (na inzerciu predaja budovy do piatich dní).

Uplynutie lehoty je definované ako okamih, v ktorom sa dosiahne účinok lehoty, ktorým sa skončí možnosť vykonať konanie, pre ktoré je lehota stanovená (pre hlavné lehoty), alebo naopak, určuje/označuje okamih, z ktorého vyplýva právo vykonať určité procesné úkony (pre zakazujúce lehoty).

5 Je možné ovplyvniť alebo zmeniť začiatok plynutia lehoty spôsobom zaslania alebo doručenia písomností (osobným doručením súdnym doručovateľom alebo poštou)?

Medzi začiatkom a ukončením plynie lehota nepretržite, v zásade bez možnosti prerušenia alebo pozastavenia. Prekážka spôsobená okolnosťou, ktorú účastník konania nemohol ovplyvniť – ktorá je uvedená v článku 186 Občianskeho súdneho poriadku –, je však dôvodom prerušenia procesných lehôt.

Ďalšie osobitné okolnosti prerušenia lehôt sú doplnené v tomto prípade: (napríklad, prerušenie lehoty na podanie odvolania – článok 469 Občianskeho súdneho poriadku). Zároveň sa v zákone stanovuje, že procesná lehota sa môže aj pozastaviť (ako v prípade premlčacej lehoty – článok 418 Občianskeho súdneho poriadku). Ak sa lehota preruší podľa článku 186 Občianskeho súdneho poriadku, po zániku prekážky začína plynúť nemenná pätnásťdňová lehota bez ohľadu na trvanie prerušenej lehoty. V prípade pozastavenia bude lehota ďalej plynúť od okamihu, keď sa skončilo pozastavenie, a k lehote sa pripočíta aj čas, ktorý uplynul pred pozastavením lehoty.

Podľa článku 183 Občianskeho súdneho poriadku procesný dokument podaný v lehote stanovenej zákonom doporučeným listom na pošte alebo kuriérskej službe, alebo špecializovanej komunikačnej službe sa považuje za podaný v lehote. Dokument predložený zainteresovanou stranou v zákonnej lehote vojenskej jednotke alebo správneho úradu miesta, kde je táto osoba zadržovaná, sa takisto považuje za podaný v lehote. Potvrdenie od poštového úradu a zaevidovanie alebo osvedčenie na podanom dokumente od expresnej kuriérskej služby, špecializovanej komunikačnej služby, vojenskej jednotky alebo správneho úradu miesta, kde je zainteresovaná strana v prípade potreby zadržaná, slúži ako dôkaz o dátume, keď zainteresovaná strana začala konať.

6 Ak lehota začína plynúť okamihom vyskytnutia udalosti, započítava sa do lehoty aj deň, kedy sa udalosť vyskytla?

V súlade s článkom 181 Občianskeho súdneho poriadku sa lehoty vyjadrené v dňoch počítajú podľa výhradného systému, t. j. podľa voľných dní, keď sa ani deň začiatku plynutia lehoty – *dies a quo* –, ani deň, keď sa plynutie lehoty skončí – *dies ad quem*, neberú do úvahy a uplatňujú sa tie pravidlá, ktoré sú uvedené v súvislosti so začiatkom plynutia lehoty, ako je uvedené v bode 4.

Lehoty vyjadrené v dňoch sa vždy počítajú v celých dňoch, aj keď sa podanie môže podať len v rámci pracovných hodín súdnych služieb. Tento nedostatok však možno odstrániť tým, že podanie sa zašle poštou a poštový úradník uvedie dátum a spôsob účinného oznámenia príjemcovi. Pozri aj odpoveď na otázku 4.

7 Ak je lehota vyjadrená v dňoch, započítavajú sa do uvedeného počtu dní kalendárne dni alebo len pracovné dni?

Napríklad, ak osoba musí konať alebo jej bolo doručené podanie v pondelok 4. apríla 2005 a vyžaduje sa, aby sa vyjadriala do 14 dní od doručenia, znamená to, že dotknutá osoba sa musí vyjadriť do:

- i) pondelka 18. apríla (kalendárne dni) alebo
- ii) piatka 22. apríla (pracovné dni)?

Správna odpoveď je, že uvedený počet dní zahŕňa kalendárne dni. Dotknutá osoba musí podniknúť účinné kroky do 18. apríla vrátane.

8 Ak je táto lehota vyjadrená v týždňoch, v mesiacoch alebo v rokoch?

Podľa článku 182 Občianskeho súdneho poriadku lehota vyjadrená v rokoch, mesiacoch alebo týždňoch sa skončí dňom v roku, mesiaci alebo týždni, ktorý zodpovedá začiatočnému dňu.

Lehota, ktorá začína plynúť 29., 30. alebo 31. v mesiaci a končí sa v mesiaci, ktorý nemá takýto deň, sa považuje za ukončenú v predchádzajúci deň tohto mesiaca.

Lehota, ktorá sa končí v deň štátneho sviatku alebo keď je služba pozastavená, sa predĺžiť až do konca prvého nasledujúceho pracovného dňa.

9 Kedy uplynie lehota, ak je vyjadrená v týždňoch, v mesiacoch alebo v rokoch?

Lehota vyjadrená v týždňoch, mesiacoch alebo rokoch uplynie v zodpovedajúcom dni v poslednom týždni alebo mesiaci alebo v poslednom roku. Ak posledný mesiac nemá deň, ktorý zodpovedá dňu, keď lehota začala plynúť, lehota sa končí v posledný deň tohto mesiaca. Ak posledný deň tejto lehoty je deň pracovného pokoja, lehota sa predĺži do prvého nasledujúceho pracovného dňa.

10 Ak posledný deň lehoty pripadá na sobotu, nedeľu, štátny sviatok alebo deň pracovného pokoja, predlžuje sa lehota do prvého nasledujúceho pracovného dňa?

Áno, ak je posledný deň lehoty deň pracovného pokoja, lehota sa predĺži do prvého nasledujúceho pracovného dňa.

11 Existujú nejaké okolnosti, za ktorých sa lehota predlžuje? Za akých podmienok sa môže uplatniť predĺženie?

V článku 184 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že procesná lehota sa preruší a nová lehota začne plynúť odo dňa nového doručenia v týchto prípadoch:

keď jeden z účastníkov konania zomrel; v tomto prípade sa doručí nový dokument na poslednú poštovú adresu zosnulého účastníka, dedičovi, bez uvedenia mena a stavu každého dediča,

keď zomrel zástupca ktoréhokoľvek účastníka konania; v tomto prípade sa nový dokument doručí dotknutému účastníkovi.

Procesná lehota nezačne plynúť, a ak začala plynúť predtým, preruší sa vzhľadom na nedostatok spôsobilosti účastníka konania konať alebo obmedzenie spôsobilosti konať, pokiaľ sa nevymenuje osoba, ktorá bude zastupovať tohto účastníka alebo mu pomôže v prípade potreby.

12 Aké sú lehoty na odvolanie?

Áno, boli stanovené osobitné lehoty týkajúce sa právnych oblastí. Všeobecné lehoty uvedené v Občianskom súdnom poriadku na podanie odvolania a druhého odvolania sú 30 dní. V niektorých záležitostiach (osobitné konania), napríklad v prípade prezidentského nariadenia je lehota na podanie odvolania päť dní, čo je kratšie ako lehota na podanie odvolania podľa všeobecného práva.

13 Môže súd zmeniť lehotu, najmä lehotu týkajúcu sa dostavenia sa na súd alebo stanoviť osobitný dátum na dostavenie sa?

Odpoveď je áno v tom zmysle, že v niektorých výnimočných prípadoch zákon umožňuje sudcovi buď lehotu predĺžiť (napríklad o päť dní podľa článkov 469 a 490 Občianskeho súdneho poriadku – v záležitostiach týkajúcich sa odvolaní a druhých odvolaní), alebo ju skrátiť (napríklad o päť dní pred dátumom pojednávania v súvislosti s lehotou na doručenie predvolania podľa článku 159 Občianskeho súdneho poriadku).

14 Ak sa úkon určený účastníkovi, ktorý má pobyt v mieste, kde by mal právo na predĺženie lehoty, oznámi v mieste, kde osoby, ktoré tam majú pobyt, nemajú právo na predĺženie lehoty, stráca táto osoba právo na uvedené predĺženie lehoty?

Podľa článku 1087 Občianskeho súdneho poriadku súd v medzinárodnom občianskom súdnom konaní uplatní rumunské procesné právo s výnimkou výslovných protichodných ustanovení. Pozri takisto odpoveď na otázky 5, 11 a 16.

15 Aké sú dôsledky nedodržania lehôt?

Ako už bolo uvedené, nedodržanie absolútnej lehoty v konečnom dôsledku ovplyvní platnosť konania, hoci nedodržanie relatívnych lehôt, aj keď nemusí nevyhnutne viesť k neplatnosti procesných úkonov, môže vyvolať uplatnenie disciplinárnych alebo finančných sankcií voči vinníkom (lehota na rozhodnutie, lehota na prípravu a pod.).

Nedodržanie procesných lehôt môže mať za následok uplatnenie rôznych sankcií, akými sú:

neplatnosť procesného úkonu,

odňatie lehoty určenej na vykonanie procesného úkonu,

uplynutie platnosti žiadosti podanej súdu,

uplynutie premlčacej lehoty nároku na nútený výkon rozhodnutia,

finančné sankcie,

disciplinárne sankcie,

záväzok znova vykonať alebo zmeniť úkon vykonaný bez akýchkoľvek právnych formalít,

povinnosť poskytnúť poškodenej strane náhradu za porušenie procesných formalít.

V článku 185 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že ak sa musí procesné právo uplatniť v určitej lehote, nedodržanie tejto povinnosti vedie k odňatiu práva, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak. Procesný úkon vykonaný po uplynutí lehoty je neplatný. Ak sa v zákone stanovuje prerušenie procesného úkonu v rámci lehoty, úkon vykonaný pred uplynutím lehoty je možné na žiadosť zainteresovanej strany zrušiť.

16 Ak uplynie daná lehota, aké prostriedky nápravy majú k dispozícii účastníci, ktorí zmeškali lehotu, t. j. strany v omeškaní?

V článku 186 Občianskeho súdneho poriadku sa uvádza, že strana, ktorá nedodržala procesnú lehotu, získa novú lehotu za predpokladu, ak preukáže, že omeškanie bolo riadne odôvodnené. Dotknutá strana vykoná procesný úkon najneskôr do 15 dní odo dňa, keď sa skončilo prerušenie lehoty, a zároveň požiada o poskytnutie novej lehoty. V prípade prostriedkov nápravy je táto lehota rovnaká ako pri podaní odvolania. Žiadosťou o novú lehotu sa bude zaoberať súd príslušný na vybavenie žiadosti súvisiacej s právom, ktoré sa neuplatnilo v lehote. Pre vinnú stranu nie sú dostupné žiadne procesné prostriedky nápravy.

Posledná aktualizácia: 28/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.